

Allmän studieplan för forskarutbildning i socialt arbete (Social Work)

Studieplanen gäller för studerande som avslutar utbildningen med licentiatexamen och för studerande som avslutar utbildningen med doktorsexamen

1. Utbildningens mål

Forskarutbildningen i socialt arbete syftar till att fördjupa den studerandes kunskaper inom socialt arbete och utveckla sådana kunskaper och färdigheter som fordras för att självständigt kunna bedriva forskning inom socialt arbete, samt att bidra till kunskapsutvecklingen inom ämnet genom framställandet av en vetenskaplig avhandling.

Utbildning på forskarnivå i socialt arbete syftar också till att utveckla den forskarstuderandes förmåga att omsätta uppnådda vetenskapliga färdigheter och kunskaper i fortsatt forskningsarbete eller i annat kvalificerat yrkesarbete, samt att presentera och sprida sina forskningsresultat nationellt och internationellt.

1.1 Licentiatexamen

Den forskarstuderande skall efter genomgången utbildning ha förvärvat följande kunskaper och färdigheter:

Kunskap och förståelse

- visa kunskap och förståelse inom det sociala arbetets forskningsområde och aktuell specialistkunskap inom en avgränsad del av ämnet, samt fördjupad kunskap i vetenskaplig metodik, i synnerhet inom det specifika forskningsområdet

Färdighet och förmåga

- visa förmåga att kritiskt, självständigt och kreativt och med vetenskaplig noggrannhet identifiera och formulera frågeställningar, att planera och med adekvata metoder genomföra ett begränsat forskningsarbete och andra kvalificerade arbetsuppgifter inom givna tidsramar och därigenom bidra till kunskapsutvecklingen i socialt arbete, samt utvärdera detta arbete
- visa förmåga att i såväl nationella som internationella sammanhang muntligt och skriftligt presentera och diskutera forskning och forskningsresultat i dialog med vetenskapssamhället och samhället i övrigt
- visa sådan färdighet som fordras för att självständigt delta i forsknings- och utvecklingsarbete och för att självständigt arbeta i annan kvalificerad verksamhet

Värderingsförmåga och förhållningssätt

- visa förmåga att göra forskningsetiska bedömningar i sin egen forskning
- visa insikt om vetenskapens möjligheter och begränsningar, dess roll i samhället och människors ansvar för hur den används

- visa förmåga att identifiera sitt behov av ytterligare kunskap och ta ansvar för sin kunskapsutveckling

1.2 Doktorsexamen

Den forskarstuderande skall efter genomgången utbildning ha förvärvat följande kunskaper och färdigheter:

Kunskap och förståelse

- visa brett kunnande inom och en systematisk förståelse av det sociala arbetets forskningsområde, samt djup och aktuell specialistkunskap inom en avgränsad del av forskningsområdet
- visa förtrogenhet med vetenskaplig metodik, i synnerhet med det specifika kunskapsområdets metoder

Färdighet och förmåga

- visa förmåga till vetenskaplig analys och syntes, samt till självständig kritisk granskning och bedömning av nya och komplexa företeelser, frågeställningar och situationer
- visa förmåga att kritiskt, självständigt, kreativt och med vetenskaplig noggrannhet identifiera och formulera frågeställningar, samt visa förmåga att planera och med adekvata metoder bedriva forskning
- med en doktorsavhandling visa förmåga att genom egen forskning väsentligt bidra till kunskapsutvecklingen inom socialt arbete
- visa förmåga att såväl i nationella som internationella sammanhang muntligt och skriftligt presentera och diskutera forskning och forskningsresultat i dialog med vetenskapssamhället och samhället i övrigt
- visa förmåga att identifiera behov av ytterligare kunskap inom det egna forskningsområdet i socialt arbete
- visa förmåga att inom forskning och utbildning i socialt arbete, i andra kvalificerade sammanhang och i dialog med professionella och det omgivande samhället bidra till kunskapsområdets utveckling och andras lärande.

Värderingsförmåga och förhållningssätt

- visa intellektuell självständighet och ett analytiskt förhållningssätt till kunskapsbildningen inom socialt arbete
- kunna värdera svagheter och styrkor i den egna avhandlingen
- visa vetenskaplig redlighet samt förmåga att göra sådana forskningsetiska bedömningar som krävs i forskning inom socialt arbete
- visa fördjupad insikt om socialt arbete som vetenskapsområde, dess möjligheter och begränsningar i förhållande till utsatta individer och grupperns levnadsvillkor och sociala förändringsprocesser på olika nivåer i samhället.

2. Antagningsvillkor

För att bli antagen till utbildning på forskarnivå i socialt arbete krävs följande:

Grundläggande behörighet i form av

- avlagd examen på avancerad nivå

- fullgjorda kursfordringar om minst 240 högskolepoäng, varav minst 60 högskolepoäng på avancerad nivå – minst 15 av högskolepoängen skall utgöras av uppsats på grundnivå eller avancerad nivå – eller
- på något annat sätt inom eller utom landet har förvärvat i huvudsak motsvarande kunskaper
- nödvändiga kunskaper i svenska och engelska språket

Om det finns särskilda skäl, får fakultetsstyrelsen för en enskild sökande medge undantag från kravet på grundläggande behörighet.

3. Antagning

3.1 Ansökan

Ansökan om antagning till forskarutbildning i socialt arbete ställs till prefekten vid Institutionen för samhälls- och välfärdsstudier.

3.2 Antagningsbegränsningar och urval

Till forskarutbildningen får endast antas så många forskarstuderande som kan erbjudas handledning, godtagbara studievillkor i övrigt och som har studiefinansiering.

Antagningsbegränsning till forskarutbildningen tillämpas om antalet behöriga sökande är större än antalet platser.

En försörjningsplan skall finnas vid antagningen. I planen skall de ekonomiska villkoren för hela studietiden framgå.

Grunden för urval bland behöriga sökande till forskarutbildning i socialt arbete är graden av förmåga att tillgodogöra sig sådan utbildning. Vid urvalet beaktas följande omständigheter:

- studieresultat som visar kreativitet, mognad, förmåga till självständigt omdöme och kritisk analys. Särskild vikt läggs vid tidigare vetenskapligt arbete i form av uppsats eller annan vetenskaplig produktion
- speciella kunskaper och erfarenheter hos den sökande, till exempel yrkesverksamhet, som kan vara av betydelse för att tillgodogöra sig forskarutbildningen
- en preliminär plan för avhandlingsarbetet

I första hand görs urvalet på grundval av dokumenterat och av den sökande själv åberopat material, till exempel självständiga studiearbeten och intyg om yrkesverksamhet. Därutöver kan annat beslutsunderlag som intervjuer med den sökande vara av betydelse. Vid antagningen tas även hänsyn till den kompetens som de till forskarutbildningen knutna lärarna besitter.

3.3 Beslut om antagning

Beslut om antagning av studerande till forskarutbildningen fattas av styrelsen vid Institutionen för samhälls- och välfärdsstudier.

4. Utbildningens utformning

4.1 Allmänt

Utbildning på forskarnivå i socialt arbete omfattar 240 högskolepoäng och avslutas med doktorsexamen. Kursdelen för doktorsexamen omfattar 75 högskolepoäng. Avhandlingsdelen omfattar 165 högskolepoäng. Möjlighet finns att avlägga licentiatexamen omfattande 120 högskolepoäng. Kursdelen för licentiatexamen omfattar 45 högskolepoäng. Licentiatuppsatsen

omfattar 75 högskolepoäng. Sådan examen kan antingen utgöra slutmål för utbildningen eller utgöra en etapp i utbildningen till doktorsexamen.

Den studerande bör påbörja sitt vetenskapliga arbete redan under första årets studier och således bedriva forskningsarbete parallellt med kursbundna studier.

4.2 Kurser

I doktorsexamen ingår kurser om 75 högskolepoäng. Kursdelen består av obligatoriska och valbara kurser. I kursdelen sker kunskapskontrollen företrädesvis i form av skriftlig redovisning av individuella fördjupningsuppgifter, som i regel seminariebehandlas.

Obligatoriska kurser:

Vetenskapsteori	7,5 hp
Studier i ämnets teoribildning	22,5 hp
Studier i forskningsmetod, inklusive forskningsetik	22,5 hp

Valbara kurser inom eller utanför ämnet	22,5 hp
---	---------

I licentiatexamen ingår kurser om 45 högskolepoäng. Kursdelen består av obligatoriska och valbara kurser. I kursdelen sker kunskapskontrollen företrädesvis i form av skriftlig redovisning av individuella fördjupningsuppgifter, som i regel seminariebehandlas.

Obligatoriska kurser:

Vetenskapsteori	7,5 hp
Studier i ämnets teoribildning	15 hp
Studier i forskningsmetod, inklusive forskningsetik	15 hp

Valbara kurser inom eller utanför ämnet	7,5 hp
---	--------

Kurs i högskolepedagogik är obligatorisk för dem som undervisar.

I forskarutbildningen ingår även forskningsmiljöns seminarieverksamhet.

För varje enskild studerande kan modifieringar göras med hänsyn till vederbörandes förkunskaper samt i relation till de krav som ställs genom deltagande i forskningsmiljön. De individuellt bestämda kurserna fastställs av den studerandes huvudhandledare efter samråd med den studerande. I vissa kurser ges undervisning medan övriga inhämtas genom litteraturstudier.

4.3 Närmare information

Närmare information om forskarutbildningen lämnas av Institutionen för samhälls- och välfärdsstudier.

4.4 Avhandling för doktorsexamen

För doktorsexamen skall den studerande författa en vetenskaplig avhandling (doktorsavhandling). Avhandlingen ska baseras på ett självständigt forskningsarbete och vara av betydelse för forskningen inom det valda ämnesområdet. Kravet på självständighet utesluter inte att avhandlingsarbetet kan ingå i ett större forskningsprojekt. Preliminärt ämne för doktorsavhandlingen ska väljas i samråd med handledaren redan vid antagningen till utbildning på forskarnivå. Ämnet bör sedan preciseras och avgränsas så tidigt som möjligt under forskarstudierna.

Avhandlingen omfattar 165 högskolepoäng.

Avhandlingen kan antingen utformas som ett sammanhängande vetenskapligt arbete, en monografi, eller som en sammanläggningsavhandling. En sammanläggningsavhandling bör i

normalfallet innehålla fyra artiklar samt en sammanläggningsdel (kappa). Artiklarna ska ha en kvalitet som bedöms tillräcklig för att de ska kunna antas för publicering. Minst två av dem ska vara antagna för publicering i en refereebedomd tidskrift eller i en refereebedomd antologi. Vid lagarbete skall den enskildes arbetsinsats kunna särskiljas och bedömas.

Den forskarstuderande skall presentera och redovisa hur avhandlingsarbetet fortskrider vid minst tre seminarietillfällen:

- då färdig avhandlingsplan föreligger (PM-seminarium)
- då 60 % av forskarutbildningen föreligger (60 % seminarium)
- då avhandlingsmanuskript föreligger i sin helhet, ett antal månader före beräknad disputationstid. Extern opponent bör anlitas (slutseminarium).

Avhandlingen skall försvaras vid en offentlig disputation. Regler om förfarandet vid disputation finns i Högskoleförordningen, vartill kommer lokala tillämpningsbestämmelser som fastställts av universitetsstyrelsen och av filosofiska fakultetsstyrelsen.

4.5 Uppsats för licentiatexamen

För licentiatexamen skall den studerande författa en vetenskaplig uppsats om 60 högskolepoäng som kan ingå som en del i en doktorsavhandling. Uppsatsen ska vara grundad på självständigt forskningsarbete i vilket deluppsatser kan ingå (sammanläggning) och hålla god vetenskaplig standard. Uppsatsen skall försvaras vid ett offentligt seminarium. Filosofiska fakultetsstyrelsen beslutar om de närmare formerna för den vetenskapliga uppsatsens framläggande.

5. Utbildningens uppläggning

5.1 Individuell studieplan

Tillsammans med huvudhandledaren ska den forskarstuderande göra upp en plan för sin forskarutbildning, vilken skall följas upp minst en gång varje år. Huvudhandledaren är ansvarig för rådgivning avseende avhandlingsarbetets inriktning, omfattning och genomförande.

5.2 Undervisning

Undervisning meddelas huvudsakligen i form av föreläsningar, seminarier och handledning. Den forskarstuderande ska under studietiden ta del i vetenskapliga aktiviteter genom att bevista seminarier och gästföreläsningar. Den studerande kan ges möjlighet att delta i undervisning och kunskapsprov vid annan fakultet eller annat lärosäte. Det ankommer på forskningsmiljön att erbjuda den forskarstuderande möjligheter att delta i undervisning och kunskapsprov vid annan fakultet eller annat lärosäte. Det ankommer på forskningsmiljön att erbjuda den forskarstuderande möjligheter att delta i internationella konferenser eller kurser.

5.3Handledning

Studerande för forskarutbildning har rätt till handledning motsvarande fyra års heltidsstudier för doktorexamen och två år för licentiatexamen. Val av avhandlingsämne skall ske i samråd mellan den forskarstuderande och huvudhandledaren och bör föregå antagningen eller senast ske under utbildningens första termin.

Handledare inom forskarutbildningen är dess professorer, docenter och forskarassistenter samt särskilt förordnade lärare. Dessa har ett kollektivt ansvar för handledningen. För varje forskarstuderande skall minst två handledare utses. En av dem skall vara huvudhandledare.

Huvudhandledaren skall vara docentkompetent och ha genomgått handledarutbildning. Val av handledare sker efter samråd med den forskarstuderande. Vid sidan om handledaren skall finnas minst en biträdande handledare, som ska ha avlagt doktorexamen. Biträdande handledare kan finnas vid annan forskningsmiljö. Forskarstuderande som begär det har rätt att byta handledare.

Fakultetsstyrelsen har fastställt riktlinjer för prövning av rätt till handledning och andra resurser för forskarstuderande.

6. Examination

Kunskapskontrollen sker genom skriftlig eller muntlig examination. Tentamina och prov bedöms med något av betygen godkänd eller icke godkänd. Huvudhandledaren är examinator för de kurser för vilka särskild examinator ej utsetts.

Doktorsavhandlingen bedöms av en betygsnämnd i enlighet med regler i högskoleförordningen, vartill kommer lokala tillämpningsbestämmelser som fastställts av universitetsstyrelsen och filosofiska fakultetsstyrelsen. Vid betygssättning tas hänsyn både till avhandlingens innehåll och försvaret av densamma. Avhandlingen skall bedömas med något av betygen godkänd eller underkänd. Detta sker i direkt anslutning till disputation.

Fakultetsstyrelsen beslutar om de närmare formerna för licentiatuppsatsens framläggande. Licentiatuppsatsen skall bedömas med något av betygen godkänd eller underkänd.